

ARGI?

Lietuvybės išlaikymas — didžiausias uždavinys! Mylėkim lietuvišką žodį! Gerbim lietuvių kalbą! ir t.t. ir t.t. Šie gražūs sūčiai šaukiami su tokiu pasiryžimu, jog net, anot A. Baranausko "užu širdies tveria". Tačiau kartais, net tie, kurie šventais sūčiais tiki ir jiems priitaria, pilkam kasdieniniam gyvenime elgiasi priešingai.

Paimkim, kad ir gražių lietuviškų vardus ir pavardes. Ar jie pagerbiami? Ne! Ir šiuo atveju reikia pakalinti tremtinius, kurie dar taip neseniai atitrūko nuo savo motinos Lietuvos, kurie dažniau šaukia kovon už lietuvybę.

Vardų ir pavardžių "sumoderninimas" aiškiai matyti iš laišku. Vieton buvusios ONUTĖS, lietuvaitė studentė rašosi jau ANN, gimnazistė ELENUTĖ — HELLEN, studentas VYTAUTAS - VITO, subrendęs vyras ALGIRDAS — ALL. Tas pats ir su pavardėmis, (dė) tam tikrų priežasčių čia pavyzdžių neduosiu, nors jų turū tikrų). Tai neišgalvoti pavardžiai, bet tikri faktai ir didelis jų. Jie mums daug ką pasako. TAI PIRMAS ŽINGIS NULIETUVĖJIMO KELIU. Tūlas bandys atkirsti: — Kaip gi aš galiu rašyti lietuviškai, kad amerikiečiai neiškaito ir neistaria mano vardo, pavardės? Gerai, bet kodėl tuo "sumodernintu" vardu ir pavarde reklamuojamasi lietuviškoj spaudoj, bendruomenėj, savo laiškuose broliams lietuviams? Beveik kiekvienas "modernistas" tuomet atsakys: Juk tai menkas dalykas; aš gi amžiais liksiu patriotas! Ir šioje vietoje tinka A. Mc. žodžiai tilpė "Aiduose": "Mesti smilkalo grūdėlį ir ugnį, degančią prieš Jupiterio statulą, juk buvo menkas dalykas. Ne vienas tuo būtų galėjęs išgelbėti savo vietą, savo turtą, savo šeimą ir net savo gyvybę. Ir vis dėlto pirmieji krikščionys to nedarė. Jie verčiau pasirinklavo pažeminimus, ištrėminus, kankinio mirtį, bet ano mažučio grūdelio ugnin nemetė. Kodėl? Todėl, kad šis grūdėlis, savyje smulkus ir menkutas — buvo stabmeldystės SIMBOLIS, todėl, kad anas metinas — savyje niekam iš tikrū nekenksmingas — buvo savos religijos IŠDAVIMAS. Ištikimybė savam Dievui — išviršinė ir regima ištikimybė — pirmieji krikščionys statė aukščiau už visokias praeinančias, ekonomines, politines, šeiminės ar kurias kitas kombinacijas".

Aišku, jog net akis bado. MENKAS DALYKAS VARDŲ AR PAVARDĖS IŠVERTIMAS, TAČIAU TAI YRA LIETUVIŲ KALBOS PAKALBINIMAS IR LIETUVYBĖS IŠDAVIMAS. Senieji

KAS BUS SU PASILIEKANČIAIS TAUTIEČIAIS EUROPOJE?

Emigracija eina prie galo. Tūkstančiams mūsų tautiečių pasisekė nebologai įsikurti užjūriuose, kur jie laikinai susirado saugesnę užuovėją ir galimybę materialiai save išlaikyti iki grįžimo į laisvą tėvynę. Tūkstančiai, tačiau dar lieka Europoje ir laukia tos galimybės. Laiko liko nedaug. IRO savo veiklą baigia 1950 metų birželio mėn. Tačiau, kaip dabar numatoma, iki to laiko nepasiseks didesni skaičių liekančių išsivežti. Visa laimė, kad IRO emigracijos planas dar kuriam laikui pratęstas ir pats tremtinių šelpimas bus perduotas JT specialiam padėgėlių komisariui. Vadinasi iki 1951 metų, esančių tremtinių Vokietijoje ir kituose Europos šalyse padėtis saugi. Tačiau, kaip jau dabar galima apskaičiuoti Vakarinėje Vokietijoje ir po globos pasibaigimo, taigi po 1951 metų, liks nemaža lietuvių. Vien tik tai stovyklose, kurie turi DP statusą, liks 5.000 lietuvių, kurie dėl nesveikatos negalės išvažiuoti. Taip pat nemažiau 15-20 tūkstančių lietuvių iš mažosios Lietuvos ir išskryninguotų, kurie savo laiko tikrais lietuviams ir teks likti Vokietijoje.

Vokietija žmonėmis yra perpildyta ir trūksta ne tik butų, bet ir maisto bei darbo klausimas yra labai ribotas. Be to, Vokietija visais laikais buvo šovinistinių tendencijų tauta ir rūpinosi tikrai savais tautiečiais. Kiekvienas užsienietis, nežiūrint koks vistiek buvo ir bus "Auslaender'iu" ir jo reikalai bus stotomi paskutinėje eilėje. Vadinasi pasiliekančiams ateitis nekokia.

Dar pusė bėdos su sveikais tautiečiais, kurie šiaip taip pajėgs pernešti visus sunkumus. Bėdą prie to, Vokietijoje turime keleta tūkstančių sergančių ir per 500 sunkiai sergančių džiovininkų. Jų ne tik teisinė, bet ir materialinė padėtis po visų globų užsibaigimo yra tiesiog apvėktinga.

Dabar visi susirūpinę tikrai emigracija ir kaip ir Vo-

kietijoje, taip ir čia Amerikoje visas demesis nukreiptas į tremtinių įkurdinimo klausimą. Pasiliekančiais Europoje tremtinių klausimu, atrodo, iki šiol nepradėta rimtai domėtis ir ką nors konkrečiau veikti. Jau dabar laikas pradėti reikalą jūdinti ir rimčiau pagalvoti. Kaip patiriama latviai šiuo reikalu yra bent kiek daugiau padarę. Ypač Latvijos ministerio Londone neperseoniausia kelionė į Vokietiją, buvo kaip tik tam reikalui skirta. Atrodo, jam pasisekė šį tą konkrečiau pasiekti ir pradžia esanti gera.

Taigi pirmas reikalas yra išsiaiškinti pasiliekančių tremtinių teisinis klausimas. Jų teisės turėtų būti apsaugotos iki galimos aukštumos. Tai mūsų juristams kaip tik dabar svarbus darbas. Jau Vokietijos kai kuriose vietose valdžios organai įjungtus į vokiečių ūkį lietuvius užregistruvo Sovietų Sąjungos piliečiais. Nežiūrint, kad jie bandė ginčytis ir norėjo įrodyti Nepriklausomos Lietuvos eksistenciją, vistiek jie buvo paskaityti dabartinės tarybų Lietuvos piliečiais. Neįgalima žinoti, kurią pusę kada nors pakryps Vokietijos valdžios veidas. Vokietija nenorėdama apsisunkinti tokiais "Auslaenderiais" gali vieną gražią dieną pasiūlyti išvažiuoti į savo pavergtą tėvynę, o gal kartais ir prievarta išgabenti. Tokių faktų mes jau pergyvenome net iš pačių amerikiečių, kada jie po kapituliacijos kai kuriose vietose dalį mūsų tautiečių prievarta atidavė rusams. Aišku tuomet buvo stoka informacijos ir atitinkami or-

ganai nebuvo laiku informuoti apie tremtinius. Ar negali ir šandie tas pats įvykti su pasiliekančiais Vokietijoje ir mūsų ligoniais. Juk sovietams reikalingas ir ligonių, bei mirstančių kraujas.

Dabar materialine pusė. Nors senatorius McGarranas grįžęs iš Vokietijos pareiškė, kad tremtiniai gyvena geriau, kaip daugelis amerikiečių, tačiau nežiūrint tokių senatoriaus teigimų, tremtinių gyvenimas labai skurdus. Vadinasi jiems pagalba yra dabar reikalinga, o dar labiau bus reikalinga, kada baigsis tarptautinė pašalpa. Jau laikas dabar mūsų vadovaujantiems veiksniams susidaryti šelpimo planą tų lietuvių, kurie serga ir liks Vokietijoje. Neabejotinai ši sunki pareiga kris amerikiečiams. Jie per perėitą laiką nemaža padėjo pastangų ir pinigų tremtiniams šelpti, bet reikia nepamiršti, kad netolimoje ateityje šis šalpos klausimas teks paintensvinti.

Šiais visais reikalais tektu jau dabar susirūpinti Pasaulinei Lietuvių Bendruomenės Vadovybei. Reiktų pabandyti surasti galimybių išgabenti iš Vokietijos ligonius ir saugesnę vietą ir juos gydyti. Dar reikia daug garantijų senesnio amžiaus ir silpnais žmonėmis galintiems dirbti, kad ir prastus, bet lengvus darbus.

Dėl prasto maisto ir nehygieniškų patalpų daug tremtinių susirgo džiova. Prie geresnių sąlygų jie dar spėtų pasveikti ir išemigruoti, bet užtai jiems reikalinga skubi materialinė pašalpa.

PREZIDENTAS NAUJAI KONGRESO SESIJAI NENUMATO JOKIO SIURPRIZO

Prezidentas Trumanas naujojo kongreso sesijoje vėl pradės akciją prieš Taft — Hartley darbo įstatymą, o taip už "civilinių teisių", Brannano ūkinę, visuotinę sveikatos apdraudos, valstybinės paramos mokykloms ir kt. programas.

RUSIJA KALTINA SUOMIJĄ SULAUŽIUS PAKTĄ

Londonas. — UP perdavė Maskvos radio žinią, kad užs. reik. vicem. Andrey Gromyko apkaltino Suomijos vyriausybę 1948 m. pakto sulaužymu. Esą suomių slaptais dokumentais ir svetima-

mis pavardėmis aprūpino 300 sovietų karo nusikaltėlių.

Radio pranešimu Gromyko šį kaltinimą pateikė suomių ministeriui Maskvoje K. Sundstroem.

Esą Gromyko taip pat užklausęs ministerį, kodėl suomišiai nesilaikė sutarties ir neatiduoda tų nusikaltėlių, o net slepią juos.

Gromyko taip pat pareiškė, jog tarp tų 300 nusikaltėlių esą 56 žmonės vadovavę visai eilei sunkių nusikaltimų prieš Sovietų Sąjungą.

Iš prezidentūros pranešama, jog 1950 m. mokesčių planas vakar buvo patiektas kongresui. Numatoma jį išdėstyti "švelniais terminais".

Isakė "išvalyti"!

Pragarsėjęs Balkanuose komunistų partijos "valytojas" generolas Merkulo, kuris neseniai atvyko į Vokietijos sovietų zoną, isakė "be atodairos praveisti pagrindinę partijos valymą". Politbiuro narys Franz Dahlem gavo įgaliojimus paruošti "valymo akciją". Merkulo žiniomis, Vokietijos sovietų zonoje, labai paplitę titojantai ir sudaro pavojų Sovietų Sąjungos interesams ne tik Vokietijoje, bet ir visuose Vakaruose.

Sąryšyje su tuo, policijos generolas Štainer, žinomo komunisto Pieck giminaitis, apkaltintas titoizmu.

IRO išlaikomose sanatorijose sąlygos yra geros tiksliai ant popieriaus byloje. Tikrenybėje kaip maistas, taip ir priežiūra yra labai bloga. Greičiausiai ir senatorius McGarranas apie tremtinių gerą padėtį patyrė tiksliai stovyklų ir ligoninių raštinių byloje. Juk nekartą tremtinių spauda atvirai rašė apie blogą lietuvių būklę sanatorijose.

Taigi prašedant naujuosius metus visų lietuvių visuose pasaulio kraštuose pareiga, nors prisiminti mūsų nelaiminguosius ir rimtai pagalvoti apie sunkiai gyvenančius tremtinius ir paieškoti būdų jų padėčiai pagerinti ir jų ateičiai bent kiek praskaidrinti.

K. Lastėnas

TEN KUR VYKSTA ŽŪBTUTINĖ KOVA DEL LAISVĖS

(Ištrauka iš ruošiamo straipsnio apie partizanų veikimą)

Maskva giriasi

1946, 1947 ir 1948 metais partizanų pasipriešinimai palaužti Maskva pasiuntė ištisas divizijas remiamas tankų ir aviacijos, kurie stėjo aršion kovon. Šios akcijų metu vien tik lietuvių partizanų žuvo per 20.000 vyrų. Tačiau partizanų pasipriešinimas nemažėjo, nes kasdien įstojo naujos vyrų eilės. 1948 metais Lietuvos komunistų partijos centrinio komiteto sekretorius rusas Trofimov partijos organo "Tarybų Lietuva" paskelbė, kad pasisekė palaužti partizanų pasipriešinimą, visame Pabaltijje. Tačiau, tame pat pranešime jis sakė, kad dar partizanų daliniai likę ir juos reikės išvalyti.

Paskutinė sovietų akcija prieš partizanus vyko 1949 metų kovo, balandžio ir gegužės mėnesiais, kada iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos kai kurių vietovių buvo išstremti į Rusiją visi gyventojai nepaliekant nė gyvos dvasios. Į "išvalytas" vietas tuojau buvo atgabenti iš gilumos Rusijos kumliukai, kurie Kremliaus manymu turėjo galu-

Popiežius celebravo Naujųjų Metų Mišias

Vatikanas. — Sausio pirmą dieną Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII palaiminimo salėje laikė šventąsias Naujųjų Metų mišias. Mišiose dalyvavo Argentinos piligrimų grupė vadovaujama kardinolo Antonio Cagiono ir maldininkai iš Prancūzijos, JAV, Anglijos, Ispanijos ir Portugalijos.

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

- ° Pranešama, jog buvusiems Vokietijos kacetų kalinams bus atlyginta už kalinimo laiką.
- ° Staliną, jo 70 m. sukaktuvių proga sveikino ir "Lietuvos TSR prezidentas" J. Paleckis.
- ° Keliasdešimt Pittsburgho protestantiškų dvasiškių susirinkę "nutarė nepriimti" popiežiaus kvietimo grįžti į katalikybę.
- ° Anglija su Jugoslavija po 9 mėn. užtrukusių derybų pasirašė prekybos sutartį. Jugoslaviai pasižadėjo užmokėti už anglų piliečių nusavintą turtą.
- ° Japonija po truputį ypač ekonominėje srityje pradeda tvarkytis savarankiškai.
- ° Spėjama, jog kardinolas Mindszenty iš kalėjimo Vengrijoj išsiųstas į Sovietų Rusiją.
- ° Bendroje audiencijoje visi akredituoti prie Vatikano ministeriai perdavė Šv. Tėvui N. Metų linkėjimus.
- ° Laikraštinkai ir radio komentatoriai įtakingiausiu XX a. pirmos pusės vyrų išrinko F. D. Rooseveltą. Antrą vietą laimėjo Hitleris.
- ° Gruodžio 29 d. savo namuose pasikorė žymus vokiečių komunistų vadas Kurt Buchler.
- ° Į Europą išvyko apie 200 ginklų specialistų, kurie turės praveisti Europos apginklavimo programą.

tinai subolševikinti tuos kraštus. Tačiau ar jų planas pavyko, lieka dideliu klausimu. Yra faktas, kad partizanų nepasisekė sugaudyti; jie ir dabar liko miškuose, todėl naujiems gyventojams jie įvaro daug baimės, nes kaip žinoma, tokiose vietose partizanų pasipriešinimas yra visada didesnis kaip kur kitur.

Stipriausią paramą ir užnugarį Baltijos partizanai dabar turi "juodojoje katėje" prie kurios jie paskutiniu laiku ir priklauso. "Juodoji Katė" buvo įsteigta 1944 metais ir turi per 50.000 partizanų. Be to, jie turi visą galybę, taip vadinamą, "simpatizuojančių narių".

Su "Tigrais" ir "Panteromis"

Dabar ypatingai aktyviai reiškiasi Ukrainos išlaisvinimo armija (Ukrainska — Powstainca—Armija) trumpai vadinama UPA. Tai yra pati seniausia ir stipriausia partizanų armija už geležinės uždangos. Be visos eilės moderniškų ginklų, jie turi ir sunkiųjų ginklų jų tarpe vokiškus "T 34" tipo tankus "Panteras" ir "Tigrus".

Kada UPA vadas Banderof vokiečių įsakymu buvo areštuotas ir internuotas jie pradėjo kovą ir prieš vokiečius. Banderof paskutinė mis karu dienomis pasisekė iš vokiečių nelaisvės pabėgti. Šiandien "banderoviečiai" priklauso Ukrainos išlaisvinimo sąjūdžiui (UHVR), kur priklauso ir dabartinis UPA viršininkas generolas Taras Čuprinka. Jis dirba su žinomais padėjėjais, kurie turi daug patyrimo raudonojoje armijoje. Tokios pavardės, kaip Šrin, Kostek, Junika ir

Burlaka kiekvienam UPA vyrui yra gerai žinomas. Per šiuos metus Burlaką pateko NKVD nelaisvė, kada jis bandė su neddeliu partizanų daliniu prasimušti į Vakarus.

Ir Lenkijoje veikia stiprūs sąjūdžiai prieš komunistus. Čia veikia dvi stiprios anti-bolševikinės organizacijos. Tautos prisikėlimo armija (NSZ) buvo įsteigta 1939 metais. Jos vadu yra Sennon, paprastai vadinamas Sennek. Jis yra vieno Pilsudskio armijos pulkininko sūnus. Kita armija vadinasi VIN (Laisvė ir nepriklausomybė), kuri susidarė iš Anderso armijos karių. Abi armijos turi tik vieną politinį skirtumą: NSZ sutinka su senomis 1939 metų Lenkijos sienomis, o VIN stovi už tai, kad Lenkija Vakaruose baigtųsi Oderio — Neissės linija.

Trečia mažiau žymi pagrindžio organizacija (MO T) dėl savo radikalių tendencijų yra nustojusi daug simpatijos.

Telegrafistu pas "UPA"

Keturius mėnesius dirbau pas "Juodąją Katę". Čia manęs vieną dieną užklausė ar aš nesutikčiau pereiti pas "UPA" telegrafistu. Apsispresti man buvo labai sunku, nes bijojau pelkių, kuriose buvo įrengtas štabas. Iš kitos pusės, man būtų buvusi proga vėliau prisijungti prie UPA partizanų, kurie per Čekoslovakiją eina į Vokietiją. Be to, mane jaudino faktas, kad UPA buvo buvęs reikalingas telegrafistas, nes jie prityrusio neturėjo ir per tai rusams buvo patekęs telegrafo šifras. Dėl šių dvių priežasčių aš ir perėjau dirbti pas UPA.

LIETUVIŲ ŽINIOS	LITHUANIAN NEWS
Savaitinis laikraštis Leidžia Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc. 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa. Tel. HEMlock 1-3121	Weekly Publication Issued by the Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc. 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa. Tel. HEMlock 1-3121
Jungt. Valstybėse metams.....\$3.00 Jungt. Valstybėse pusmečiui.....1.50 Užsieny metams.....4.00 Užsieny pusmečiui.....2.00	Subscription Rates: In U. S. A., one year.....\$3.00 In U. S. A., six months.....1.50 Other countries, one year.....4.00 Other countries, six months.....2.00
Skelbimų kainos sulig susitarimo	Advertising rates on application

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

REAKCIJA AR REIKALAS?

Sausio mėn. Kongresas pradės pilnu tempu savo aktyvumą, kad išrišus eilę problemų, kurios yra užsilikusios iš praeitos legislatūros.

Viena iš nebeatidėliojamų problemų bus Taft-Hartley Act, kurį prezidentas Trumanas dar kartą prašys atsaukti. Trumano prašymas bus tik mandagus žestas, tačiau, būtinas, nes prezidentas jį pasidarė savo kovos arkliu prezidento rinkimų kampanijos metu.

Sakome žestas, nes Trumanas pažįsta tautos ir kongreso humora, žino iš anksto, kad nieko iš to nebus, bent 1950 m.

Nediskusiuosime to įstatymo laimėjimų ar pralaimėjimų darbininkų atžvilgiu. Konstatuosime tik faktą.

Taft-Hartley Aktas yra respublikoniško įkvėpimo, pagimdytas ir priimtas neramiausiu amerikonių gyvenimo laikotarpiu, kada streikai, daugiau ar mažiau pateisinami, buvo pakirtę tautos industrija ir ekonomija. Tai buvo, be abejo, reakcijos aktas.

Šis įstatymas veikia, tik nežinome kiek jis gero ar blogo atneša kraštui. Prezidentas jo vengia ir nepanaudoja darbo ginčiams išrišti.

Šis Trumano nusistatymas pastato keblioje padėtyje darbininkus ir darbdavius, nes nei vieni, nei kiti nesijaučia globojami. Pirmieji, kadangi įstatymas tik valstybės žnygose parašytas; antrieji, nes jis nepritaikomas. Atrodytų žodžių žaidimas ir paradoksas, bet taip nėra; tiesa yra, kad Taft-Hartley Act yra miręs dalykas. Jei taip, tai būtinas reikalas: arba jį panaikinti, išleidžiant jo vietoje kitą, kuris atsaktų tautos reikalavimams, apgintų darbininkų teises, užtikrintų jiems pragyvenimą ir kartu apsaugotų kapitalą nuo subankrutavimo; arba vykdyti įstatymą kaip jis yra.

Vienu momentu atrodė, kad jis jau bus atsauktas; bet kas atsitiko, kad pavys demokratai suabejojo?

Atsakymas raudamas vieno žmogaus veiksmuose: John Lewis.

Jau kuris laikas kaip John Lewis vargina tautą be jokio pagrindo. Būtų laikas kongresui sutvarkyti šį reikalą, nepaliekant tautos Lewis išnaudojimui.

KODĖL SKUBĖTI?

Komunistinis režimas jėga ir Rusijos pagalba įsigalėjęs Kinijoje, įvairių demokratinių tautų pradėdamas pripažinti. Anglija skuba pirmoji.

Tokį demokratinių kraštų skubėjimą laikome nepadoriu ir politiniai klaidingu. Esame įsitikinę, kad tokio elgesio pasekmės skaudžiai atsilięps į Kinijos ir visos pietų — rytų Azijos laisvę.

Kokie argumentai pateisina tokį pripažinimą? Sako, kad pripažinimas neturi reikšmės. Tad kam daryti neprotingus žingsnius? Antra, tvirtina, kad toks pripažinimas neturi tikros sankcijos. Jei tai yra tiesa, kodėl Peipingo valdžia, Kremliaus išpera, taip skuba ir nori, kad Amerika, Anglija ir kitos tautos ją pripažintų? Jei yra tikra, kad šis pripažinimas yra bereikšmis ir neteikias jokios pagalbos komunistams, tai kodėl Peipingo režimas taip labai jo pageidauja ir prašo? Užtenka šių klausimų, kad radus atsakymą. Komunistai labai gerai žino ką reiškia valdžia.

PAŽEMINANTI LOGIKA

Trečia, tvirtinama, kad reikia Mao-Tsetungą pripažinti, nes jis yra Kinijos gubernatorius. Šis teigimas yra pat sau prieštaraujantis. Tas reikštų, kad mes turime padrasinti už pagrobimą ir panaikinimą teisėtus valdžios. Privalome skubėti užgirti niekšišką plėšikų politiką. Be to, dar toli gražu nuo komunistinės valdžios įsigalėjimo Kinijoje. Pripažinimas iš Vakarų pusės tik padėtų ir pagreitintų komunistų išvirtinimą. Ar tai protinga?

Kiti pramato, kad Peipingo valdžios pripažinimas išvaduotų Kiniją iš Rusijos globos. Daugelis deda viltį, kad tai galėtų transformuoti Mao-Tsetingą į kiniškąjį Tito ir tokiu būdu suduoti smūgį Rusijai. Drąsi viltis! Bet skaudžiai apsirinkama.

Maskva jau pasimokė iš Jugoslavijos ir viską pramatė. Kinijos Tito niekados neatsiras, o jei mėgintų, tai tuojau jam galva nušoktų. Rusija dabar tvirtai kontroliuoja ir valdo Kiniją.

APSISPREDIMO VALANDA

Pirmasis civilizuotų ir laisvę mylinčių tautų uždavinys užbėgti už akių ir sulaukyti Rusijos ekspansiją ir agresiją. Pripažįstant teroristinį Kinijos režimą, pripažinimas paskatintų sovietų ofensyvą Indokinijoje, Birm-

ŠEIMA - PAGRINDINIS LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO

ŠALTINIS

Šiandieną visi sielojamės savo Tėvynės ateitimi. Ir yra ko sieloti. Maža tauta, pavergtą galingo priešo, kuris drakoniškomis priemonėmis ją naikina. Didelė dalis lietuvių žūsta ištrėmimė; kiti išgelbėję savo gyvybę pasitraukę į svetimas šalis ir gyvenimo aplinkybių priversti esame išblaškyti po penkis pasaulio kontinentus. Visi rūpinamės kas bus su Lietuvių tauta už metų, kitų, jei prašyستų realesnė laisvės viltis, kad didesnė tautos dalis bus žuvusi Rusijoje, o išeivija bus patogia įsikūrusi ir pradėjusi nutausti. Dėl to šiandieną pažangesnių lietuvių dedamos įvairios pastangos tam lietuviškumui išeivijoje išlaikyti. Siūloma atgaivinti lietuvių mokyklą ir Lieuvos istoriją, kunigai verčiami lietuviškose parapijose, daugiau vartoti lietuvių kalbą, bet gaila, kad beveik visų pamirštas svarbiau-

šias lietuviybės palaikymo šaltinis — šeima. Dar senieji mūsų aušrininkai kritikuodami tuos, kurie vedavo rusus ar lenkus, patys vedavo austres ar vokietes. Taigi lietuviai vedybiniu tautybės atžvilgiu yra silpni. Tas silpnumas dar labiau pasireiškia išeivijoje. Daugelis kritikuoja Amerikos lietuvių už mišrias vedybas, o yra nevienas tokių, kurie iš tremties atsiveža vokietes, prancūzes ar itales, tarsi nebūtų, kaip Maironis "Mūsų Varguose" sako, "gražių ir dorų lietuvių". Mišrioje šeimoje, broliai, lietuviybės neišlaikysite, nei vaikų lietuviškai išauklėsite!

Daug kas pasakys vedybos yra širdies ir meilės dalykas, bet jei būtumėt labiau susipratę, tai tą širdį ir meilę gautumėt atiduoti lietuvi mergaitei ar jaunikaičiui. Nežūkime atvykę į svetimą šalį svetimųjų jūroje, bet

nijoj ir Indonezijoje; sutvirtintų komunistus Indijoje; visiškai sugriautų demokratines pajėgas Kinijoje ir visoje Azijoje, kur dar tebegyuoja pagarba laisvei. Paruoštų pražūtingą smūgį, kuriuo Rusija laimėtų visą pasaulį.

Amerikos valdžia turėtų griežtai ir atvirai pasisakyti prieš tokį pripažinimą, sulaukiant kartu ir kitas demokratines tautas.

PASAUŠIS TROKŠTA TIKROSIOŠ TAIKOS

Į komunistų pradėtą taikos ofensyvą, atsakė Popiežius priimdamas autdienioj diplomatinį korpusą prie Šv. Sosto.

"Jūs galite suprasti — Šv. Tėvas sakė — koks būtų Mums džiaugsmas matyti šiais Šventaisiais Metais naują dvasios ir širdies orientaciją, paklydusių sugrižimą prie tikslaus tikrųjų taikos pagrindų supratimo socialiniuose ir internacionaliniuose santykiuose. Didesnis solidarumas geros valios tautų tarpe išlaikys — Mes tikime — visus netolimos praeities pėdsakus".

Koks begalinis skirtumas tarp Kristaus Vietininko ramios ir įtikinančios kalbos ir pragariško siautimo, komunistų dedančių visas apgaulingas priemones užvaldyti visą žmonią savo tironijoje!

Taika, kurios Kremliaus monstroi nori yra pažeminimas, spauda ir užgniauzimas visų žmonijos teisių ir idealų. Negalimas dalykas, kad žmonija iplutų į šią absuranzantizmo bedugnę.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Yra įprotis pradėdant naujus metus sakyti: nauji metai, naujas gyvenimas.

Jeitai būtų tiesa, turėtume prieiti išvados, kad žmonės ir tautos kasmet atsinaujina; progresuoja, t. y., pasistumėja link tobulesnio gyvenimo.

Bet nauji metai yra tik praeitų metų tęsinys, kuriuos žmonija yra priversta sekti, pasmerkta kaip Prometėjus ant skausmo uolos.

Pradedant naujus metus mūsų pareiga padėkoti Visagaliui Dievui, kuris suteikė malonę gyventi Amerikoje ir patirti neįvertinamą laisvės, pažangos ir demokratijos vaisių.

Pirmas pasiryžimas naujiems metams — kad galėtume pasirodyti vertais šios privilegijos — yra nusistatymas tęsti mūsų kaip lietuvių aktyvumą, remiantis visada patriotiniais ir humaniškaiais idealais, kurie mus vedė ir praeityje.

Mūsų pirmoji pareiga būti vieningais, įsitikinusiais, kad tik vienybė sudaro nenugalimą jėgą, kuri gali atsilaikyti prieš didžiausius pavojus, kurie kėsinausi sunaikinti mūsų tautą ir kultūrą, o kartu ir mus pačius.

Kol būsime vieningi ir sutartinai veiksime, tol galėsime išsaugoti ir apginti savo teises ir laisvę.

Tebūna šie metai didelio patriotinio veikimo už mūsų tėvų žemės išlaisvinimą ir prieš vergijos. Nuosirdžiai dėkojame draugams ir skaitytojams, kurie vieningai rėmė savo laikraštį "Lietuvių Žinias". Jis kovojo ir tebekovoja už mūsų švenčiausias teises, už kilniuosius žmonijos idealus, už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Mūsų karštas linkėjimas, kad šie 1950 metai būtų visiems pasisekimo, laimės ir džiaugsmo metai.

T. Barnabas Mikalaukas

KATALIKIŠKUMAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO LAIDAS

Veikiamas Rytų Europoje per ilgai užsitęsiosio pozityvistinės ir nihilistinės dvasios, patekęs į klystkelius, ne retas lietuvis šiandien nebelineš pripažinti prie esminio lietuviško bruožo religingumo ir katalikiškumo. Dažnai net didelis patriotas nejučia tuo būdu žaloja pilnutinį lietuviškumą. Juk religinės, katalikiškos nuotaikos yra neatsiejamas lietuviškojo charakterio bruožas, nuo amžių buvęs vienas iš pagrindinių veiknių tautos gyvenime. Lietuvis dvasiškai gaubias katalikiškumas visais sunkiausiais tautos gyvenimo momentais yra buvęs ir tebėra tikriausias pajėgumo šaltinis ir atsparumo laidas. Ir niekad lietuvis nėra tiek lietuviškas, kaip gaubiamas religinės nuotaikos. Katalikiybė ir jos amžiais išdirbtos gyvenimo formos lietuviui yra būdingiausios. Su ja yra susijęs visas lietuvių gyvenimas. Lietuvoje beveik nerastum plačiau paplitusio papročio ar kokios apeigos, kuri vienu ar kitu būdu nebūtų surišta su religija. Lietuvis niekas tiek nejudina kaip jo tikėjimo įžaidimas. Gindamas tikėjimą lietuvis gyna savo tautą, o gindamas tautą gyna tikėjimą. Tai mums rodo pavyzdys, sunkią maldaknygių našta tempiančio knygnešio, bažnyčią ginančio Kražių skerdynių karštuolio arba ir nūdienio Lietuvos žaliųjų girių kovotojo, kryžiaus ženklų prašančio Aukščiausiojo globos ir stiprybės. Ir kasdienybėje lietuvių niekad taip nesireiškia pilnutinė lietuviška dvasia, kaip tada, kai suklupęs prieš altorių gieda "Pulkim ant kelių" ar kitą kurią religinę giesmę; kaip tada, kai išeidamas į laukų darbų meta žvilgsnį į pavartę kryžiaus Rūpintojėlį ar Nekryžiuotąjį; kaip tada, kai sekmdienio popietę, apžiūrėdamas derlių, dėkodamas Kūrėjui ir prašydamas sėkmingos piūtės, kalba poterius.

Kokia jėga lietuvių reiškiiasi religinis momentas, kaip jam patrauklus yra religinio ir bažnytinio gyvenimo papročiai, pastebėjo net religijos priešai. Juk net Lietuvos laisvamanių patriarchas ir organizatorius J. Šliupas, veddamas patriotizmo, patis rūpinosi lietuviškų parapijų organizavimu ir bažnyčių statymu JAV. Ir kas šiandien galėtų sakyti, kad Šliupas klydo? Ar Bažnyčia ten nėra visas tenykščio lietuviškojo gyvenimo centras? Iš tikrųjų lietuviui nėra kitos tokios stiprios atramos pasaulio platybėse, kaip jo iš tėvynės išsineštoji nesuzalota lietuviška katalikiška dvasia. Atsicaus tėvų dvasios, jų gyvenimo formų, papročių bei tradicijų, lietuvis nebebus lietuvis. Kuo gi jis tada skirsis nuo kitų? Nejam vien kalba? Ją juk ir nelietuvis gali išmokti. Bet nelietuvis niekad negys pilnos lietuviškos dvasios, neigys lietuviško charakterio. **Ke kitatautis neigys to lietuvių ir norėdamas ilgai neatsikratys. Norėdamas pasirodyti tarytum moderniškas, neigdamas tėvų religiją ir papročius, lietuvis tik save sukarikatūrina, bet amžiais suformuotųjų tautinių bruožų nepajėgia atsikratyti. Net pačiam jam nepastebint, lietuvių lieka religingumo dvasios ir tada, kai jis net kovoja prieš ją. ("Tėviškės Žiburiai", Nr. 1).**

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS" susūvitus

Kiekvienas pozityvus darbar religinė, kultūrinė, politinė, visuomeninė ar spaudos srityje yra sveikintinas, nes tai naujas šovinyas ir mūsų patranka, kuria mes apšaudom mūsų Tėvynės žudikus. Su džiaugsmu todėl sutinkam ir Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos leidžiamo savaitraščio "Tėviškės Žiburiai" pirmąjį numerį. Iš tikrųjų džiaugtis yra kuo. Šiuo sunkiu laiku išleisti naują laikraštį, nors ir savaitinį, yra nelengva. Ypač tai sunku Kanadoje, kur lietuvių yra palyginamas mažai, o ir vietos lietuvių laikraštis nepatenkino didelės daugumos Kanados lietuvių. "Tėviškės Žiburiai" pasirodymo faktas tik patvirtina, kokia didelė yra lietuvių meilė savam spausdinam žodžiui.

Žvilgtelkime į "Tėviškės Žiburiai" pirmąjį numerį. Paprastai laikraščio pirmam numerui pasirodžius laukiam kokia vaga jis pasuks, kokiems dievams tarnaus. Savo liniją išryškino ir "Tėviškės Žiburiai".

Pirmajame vedamajame rašoma: "Tėviškės Žiburiai" nori stoti pilnutinio lietuviškumo sargyboje, nori ugdyti pilnutinę lietuvių dvasią, suformuotą amžių kely, nori gaivinti ir palaikyti visas lietuviškias tradicijas bei pa-

pročius, puoselėti lietuviškąją kultūrą, skleisti lietuviškųjų laukų gavinančiojo vėjelio dvelkimą, šviesti daugybę šviesų, švieselių, žiburių, žiburėlių, kurie spindi tėviškės pastogėje ir po žydruoju jos dangumi".

Deklaravę šį savo nusistatymą ir užakcentavę jog "Tai nebus pastoracijos reikalams skiriamas religinis laikraštis, bet lietuvių katalikų laikraštis, "T. Ž." rašo: Jungdamiesi į bendrą kovą dėl tautos teisių, dėl gimtojo krašto laisvės, rūpinamiesi lietuvių išeivių visuomeniniu, kultūrinu ir asmeniniu praktiškuoju gyvenimu, "Tėviškės Žiburiai" ypatinogo dėmesio kreips į lietuviškųjų papročių bei tradicijų išlaikymą, lietuviškos kultūros puoselėjimą..."

Tai pasiryžimai, kurie džiugina kiekvieno lietuvių širdį. Tačiau jie tuo pačiu ir ipareigoja. Laidėjams, vyr. redaktoriumi Dr. A. Šapokai ir visam laikraščio štabui linkėtina savo kilnių tikslų siekiant niekad nepavargti ir malšinti Kanados lietuvių katalikų troškulių lietuvišku žodžiu. Gyvuokit ir švieskit!

A. Erdvilas

° Belgijoje, Tilleur — Liege apylinkėse įsisteigė tautinių šokių grupė.

Vienybė ir materialinis potencialas

Manau neapsiriksiu galvodami, kad lietuvių tauta yra pasaulio tauta. Šią pirmenybę turėjo žydai, kurie ilgą laiką neturėdami nepriklausomos valstybės, buvo priversti išsikirstę po visą pasaulį ugdyti tautinį susiklausymą ir kelti savo tautiečių materialinį lygį. Jų pirmavimą šiandien perimame mes, nes jie jau atsistojo ant laisvos Izraelio žemės.

Neretas skaitytojų paklausa, kodėl lietuvių tautą galime skaityti pasaulio tauta, nes yra ir kitų tautų, kurios taip pat yra išsikirstę po visą pasaulį? Lietuvių tauta ilgus šimtmečius persekiojimų ir vargo spaudžiama, turėjo palikti savo tėvų žemę ir skirstytis po pasaulį, lygiai kaip ir žydai. Ir kur lietuvių nerasime? Jų visi žemynai pilni. Dar prieš antrąjį pasaulinį karą, jų buvo apstu Šiaurės Amerikoje, Pietų Amerikoje, Anglijoje, Prancūzijoje, Afrikoje, Australijoje, Azijoje. Ir tai nieko ypatingo. Ypačinga yra tai, kad jie svietimuose kraštuose netaip nutautę, kaip kitų tautų žmonės. Jie kiek galėdami būrėsi vienybės, per draugijas ir spaudą ugdytą tautinį atsparumą. Didžiausių pavyzdžių, yra Šiaurės Amerikos lietuviai, kurie išugdė stipriausią spaudą ir išlaikė gausias draugijas.

Šiandien, kada nustojome savos žemės ir tūkstančiai mūsų tautiečių vėl pasklido po pasaulį, stovime prieš naujus uždavinius: tai vienybė ir materialinis potencialas.

Turėdami nepriklausomą valstybę ir atstovybes bei konsulatų visuose pasaulio kraštuose, kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų buvęs, buvo saugus ir kiekvienos nelaimės atveju jis galėjo tikėtis pagalbos. Deja, šiandien viso to neturime. Liko tik mūsų pačių vieno kitam pagalbos ranka ir artimo meilė. Pasklidę po taip įvairių

pasaulį, kiekvienam mūsų grėsia pavojaus tautiškai žūtį. Kai kurie kraštai net specialiai daro viską, kad užgniaužus pas naują emigrantą tautinę dvasiją. Tik tai vienybė ir pačių geras susiklausymas mus gelbsti šioje žūtubūtinėje kovoje. Juk tik vienybė išlaikė žydų tautą. Mes gerai pažinome Lietuvoje žydus. Jų ten niekas nebandė nutautinti, bet ir tai jie laikėsi vienybės. Užtekavo užkabinti vieną žydą, jau visi jie, nežiūrint kokios jį partijos bebūtų, stoji jį ginti. Vargšas žydas, gynė turto, turto, turto vargšą. Kada eina reikalas apie tautietį nėra jokių luominių, partinių ir asmeninių skirtumų — visi už vieną, vienas už visus. Tokios vienybės laikėsi žydai ir tai yra pavyzdys šiandien mums.

Vienybė yra daugiau dvasinis dalykas, įgimta savybė. Bet yra dar kita paslaptis, kuri ta vienybę palaiko, ir yra įgijama: tai materialinis tautos narių lygis. Geriausi šios srities specialistai yra žydai. Mūsų tautoje materialinė vienybė, galima sakyti, yra per daug pamiršta ir per mažai reikšmės jai duodama. Net ir mūsų vadovaujanti veiksniai, mūsų spauda ar pavieniai tautiečiai šį klausimą beveik negvildena. O tai yra svarbiausias akstinas išlaikyti lietuvių tautą stiprią ir sveiką.

Tik pažūrėkime, ar ne dėl gardesnio duonos kėsnio vienas kitas tautiečių atsiskyrė nuo savo tautos kamieno? Ar ne dėl materialinio būvio pagerinimo lietuvis veda australę? Ir daug daug pavyzdžių rasime, kur lietuvis nuslydo, kada jam svetimtautis pasiūlė geresnes gyvenimo sąlygas. Čia yra daugelio mūsų didžioji silpnė, kad mes nesame pakankamai prieš tai atsparūs ir mūsų

K. LASTĖNAS

bandruomenės nariai permaža kreipia dėmesio į materialinio lygio pakėlimą. Grįžkime prie žydų tautos,

Gražu yra matyti lietuvių būrelį, kurie tarp svetimųjų vienybę užlaiko...
VINCAS KUDIRKA

kurią mes taip gerai pažįstame. Po pirmojo pasaulinio karo iš Rusijos grįžo į Lietuvą suvargęs ir nuskuręs žy-

VLADA PROŠČIŪNAITĖ Jūs turit žodį

Jūs turit žodį, ir nuo jo granitas skyla, Ir upės naują vagą išsiraus, Bet jis nėra skaidrus, kaip ašara, nei tyras, Nes jūs nemylite žmogaus.

Savų gelmių ugnim liepsnojate ir degat, Savos širdies krauju dainuojate tik sau — Tai kas, kad minią kažin kas į mirtį veda, Juk jūs nemylite minios žmogaus.

Jūsų dainoj lūliuoja žalsvos marių bangos, Ir dega žvaigždės iš atogrąžų dangaus, O tremtinys kažin kur savo žemės rauda, — Tai kas — juk jūs nemylit raudančio žmogaus.

Giedokit giesmes milžinams, herojams, Tikėkit, kad šaknų gyvybės jūsų niekas neužgaus, Nes čia, kuklioj šaly kuklių artojų, Nemylit jūs mažyčio mūs žmogaus.

Turėkit žodį — gal nuo jo granitas skyla, Ir upės naują vagą išsiraus, Bet niekad jis nebus skaidrus, kaip ašara, nei tyras, Nes jūs nemylite žmogaus.

Nubiro daug dienų, kaip poterių ražančiaus, Kaip potvyniai laisvų nuėjo metų daug, Dėl Kristaus vardo niekas rankų nebeapančios, Ir liūtai alkani arenoje nestaug.

Ir laisvėj aidi mūsų giesmės tokios naujos, Ir Kristaus vardą rašom auksu Jo namuos, Bet, mano broli, ne dėl to arenoje sroveno kraujas, Ir Gėdos Lauką klojo kaulai ne dėl to.

Pažvelk, kaip balto marmuro altorių, Melsvajam kaspine kvapiųjų smilkalų Taip tyliai verkia liūdnas Kristus, mano broli.

O minios eina, minios eina ir nueina, Ir prašo laimint grūdą, laimint vaisių ir namus — Tik Kristus verkia — tyliai verkia meilės Ir katakombų meilės broliui prašo mus.

Gal patamsės per šimtmečius altorių auksas, Veidai išbluks spalvotam vitraže, Bet eis įstatymas visom širdim, visiems pasauliam — Mylėsi artimą, kaip pats save!

das. Žiūrėk po 5 metų jį jau turėjo Laisvės Alėjoje penkių aukštų namą ir didelę prekybą. Jis neparsivežė aukso ir negavo paveldėjimo, bet jo pasiryžimas ir jo tautiečių parama jį pastatė ant kojų. Ilgai nesupratu tos pasisekimo paslapties. Kada giliai patyrinėjau, buvo aišku, kad kaip šio penkiaaukščio namo savininkui nusišypojo laimė, taip ir daugelio kitų žydų pasisekimas buvo pasaulio žydija.

Buvo taip. Kažkur Prancūzijoje gyveno žydas ir turėjo kažką bendro su medžiagų ir šilkų prekyba. Ir štai iš Lietuvos nuskuręs žydas, gavęs mažą žydų banke garantiją rašo anam tautiečiui, kad jis nori atidaryti šilkų ir Paryžiaus madų prekybą. Jis gauna prekęs, jas parduoda ir biznis auga kaip ant mielių. Sakysime, galėjo ir kitos tautos žmogus tą patį padaryti. Bet ne, nes anas žydas Prancūzijoje, tautiečių vienybės verčiamas tik savo tautiečiui, sutiko tarpininkauti biznio reikale.

Tai keletas gyvų pavyzdžių, kaip reikia laikytis vienybės. Dabar pažiūrėkime į mūsų tautiečius. Pirmas dalykas, kad mūsų tautiečiai nežiūrint kur jie gyventų ir kuo jie verstųsi, neturi veržimosi į geresnius, lengvesnius ir pelningesnius darbus. Lietuviai turį gerų biznieriškų gabumų, bet tas senas paprotys "arti arklui, kaip tėvai arė", neskatina daryti pažangos. Be to, mūsųose pavogose jausmas kartais prašoka betkokias ribas. "Kodėl jam einasi geriau, kaip man", dažnai girdimi pagiežos ir pavado žodžiai. Pavydas ir nenoras veržtis į pažangumą, dažnai lietuvių palieta jo pasisekimo pušiaukelėje. Be to, mūsiškiai imasi daugiausiai tokių vers-

lą, kurie nėra per daug pelningi. Nėra specialios spaudos, kur gvildentų pasaulio prekybą, galimybes ir skatintų mūsų tautiečius veržtis į pasaulio prekybininko verslą.

Ižengę į Naujus Metus, kiekvienas lietuvis turime pagalvoti apie savo materialinę egzistenciją ir apie visų mūsų tautiečių ateitį. Mūsų tautiečiai tremtiniai baigia išsikirstyti po visus pasaulio kampus. Jiems dabar atsidaro durys į savos egzistencijos kūrybą, kuri juos ir visa pasaulio lietuvių bendruomenę įgalins išlaikyti sveiką ir atsparią. Mes dabar turime susivienyti ne tik

LIETUVIAI PENKIUOSE KONTINENTUOSE

° Kanadoj išeinančio laikraščio "Tėviškės Žiburių" administratorium pakviestas V. Aušrotas.

° Mirus Lietuvos garbės konsului Kanadoje atitinkamiems vadovaujantiems veiksniams padarius žygių Kanados vyriausybė naujuoju Lietuvos konsulu patvirtino A. Gylį.

° Edie Waitkus, žinomas beisbolininkas, kurį pavasarį pašovė nepilnaprotė mergina išrinktas 1949 m. geriausiu beisbolininku.

° "Kalifornijos Lietuvis" pasivadinęs "Lietuvių Dienos" nuo Naujųjų Metų eis kas savaitę. Jį leidžia Antanas Skirius, redaguoja J. Vitėnas.

° Anglijoj šiuo metu eina du laikraščiai: "Išvių draugas" ir "Britanijos Lietuvis". Be to, eina dar juokų laikraštėlis "Apuokas".

° Anglijoj dabar veikia 8 dainų bei giesmių chorai ir kelios tautinių šokių grupės.

dvasine vienybe, bet kartu susijungti materialinės vienybės ryšiais. Kada šiandie daugelis kraštų yra pokario atsistatymo ir ekonominio pažangumo darbe, mums yra gera proga išskirti ekonominiame pasaulio lietuvių gyvenime.

Mūsų tautiečių geras materialinis išikūrimas įgalins išsilaikyti pasaulio lietuvių bendruomenei ir turės nepaprastos reikšmės Lietuvos valstybės atstatymui.

Šiam klausimui studijuoti turėtų sukristi mūsų ekonomistai, mūsų tautiniai veiksniai, o spauda daugiau vietos skirti praktiškam šių klausimų išgvildinimui ir viso reikalo išpopuliarinimui. Tad, tegu šie metai būs pasaulio lietuvių vienybės ir materialinio potencialo pakilimo metai.

Draugijai gruodžio 29 d. sukako 20 metų. Sukaktis būtų atitinkamai paminėta.

° Pagal DP įstatymą į JAV jau atvyko 16.000 lietuvių tremtinių.

° Po trumpos, bet sunkios ligos Vokietijoje mirė žinomas knygnešys Antanas Baltrušaitis — "Antanėlis".

° "International Federation of Free Journalists of Central and Eastern Europe and Baltic and Balkan Countries" vicepirmininku išrinktas lietuvis Landskornskis.

° Sydnejų įvykusioj lietuvių knygų konferencijoj dalyvavo kn. Dr. P. Jatulis, kun. Kungys, kun. Balčiūnas ir kun. J. Tamulis.

° Prof. Dr. Eretas, buvęs Lietuvos universiteto profesorius šveicarų spaudoje aktyviai gina lietuvių reikalus.

° Dr. Juozas Lingis, aktyvus lietuviškos spaudos bendradarbis gyvenęs Švedijoj tvarko vieną didelį Švedijos muziejų.

V. KRĖVĖ

RAGANIUS

Prieškarinių laikų sodžiaus gyvenimo šešėliai
Spaudos Fondo premijuotas veikalas

PRAMUŠTGALVIS I. Ateis žiema — ne bėda, kad nieko nėra. Atsiras darbo, bus, kas pavalgydins ir pagirdys. Bet dabar sunkios skerdžių dienos! Gyvuliai dar želmenyse, nei jų reikia šerti, nei girdyti, nei ganyti — vaikai vieni prižiūri. Javų kultū dar niekas nekerdžius kūrėnti — ne prarūškas tai darbas. Jei bent būtų kas iškepti, pagaminti valgio, dar šiaip taip būtų galima ir pečius pakurti. Bet dabar — tai tuščias darbas. Pinigus, kuriuos gavo iš kaimo už gyvulių ganymą — skerdžiamą vasaros metu, seniai jau pragėrė, nei skatiko nebeliko. Visa kita — dešras, kumpius — jų buvo neperdaugiausia — jau spėjo suvalgyti, o ko nesuvalgė, kitiems išdalino — senis nebuvo praręs rytdiena rūpintis. Javus, kokius tik buvo iš sodžiaus gavęs, žydui pardavė, pinigai teko atgal žydui už degtinę.

mų juos varo. Ūkininkų pirkiose visur dabar linus šukuoja, pakulas krečia, kuodelius ruošia... Visur dulkės, visur pakulos limpa — nei pirkion įeisi, nei įėjus kur prisiglaus, atsisėsi... Ir moterys dar gi piktos, kaip jerzintos širšos: mat, jems vis kliudai. Savus vyrus iš pirkios varo, kur jau čia jos tau svetimą pakes!... Štai tau malonumai, štai tau ir gyvenimas! Kam ponas Dievulis šitą prakeiktą rudenį sutvėrė!... Taip galvojo senas Gugis, ann t šalto pečiaus gulėda, mas, kailiniais įsiklostęs. Jau visai sutemo, pirkaitėj tamsu, kaip nakčia. Miego ti nesinori ir gulėti nesinori — šonus skauda nuo ištisomis dienomis drunėjimo, visas kaip sumuštas. Bet keltis ir įžibinti ugnį irgi nesinori. Ir kokis malonumas — įžibinti ugnį ar ne, vistiek nėra kas daryti. O skalų ant pečiaus ne daug, vos keletas. Bent kad nors kas užteitų pakorėti ar taip sau paplėtkauti! Tik kas čia užeis. Kas panorės patamsėje pūrvyną klampyti, kada net prie

dienos šviesos sunku buvo patėti. Jis buvo vienatūris sūnus senos Lukošūnienės, našlės, gyvenančios kitam sodžiaus gale. — Ko, ko, bet tavęs, berneli, tai jau visai nelaukiau, — kalbėjo senis, žibindamas skalą. — Nedega, keltava. Bernas, vidury pirkios atsistojęs, apsidairė aplinkui ir nusiēmė kepturę. Garbė Jėzui Kristui! — pasisveikino. — Per amžių amžius!... Prisėsk, berneli, svečias būsi. Įžibinę ugnį, skalą įkišo žibintin. Kieme ėmė šniokšti užėjusi smarkaus lietaus juosta. — Kokia tavo laimė, berneli! Kai tik atėjai ir lietus ėmė pilti, kaip iš kibiro. Girdi, kaip šniokščia. Bernas atsisėdo ant suolėlio priešais stalo. — Šalta pas tave, dėde, ir drėgna. Matyti, pečiaus šiandien nekūrenai. — Nekūrenau, vaikeli, nekūrenau. Kas iš to kūrenimo, kad nėra kas virti. E, dėde! Matau, gyventi tau nelengva senatvėje. Skursti vienas. E, vaikeli! Tai tik rudenį. Visi skursta, kai saulės nėra, net medeliai girioje. Skurs-

tu ir aš; bet tai niekis — ne pirmas ruduo ir, duos Dievulis, dar nepaskutinis. Laimingas tu, dėde, — tau visados linksma. O man nuobodu ir sunku — lyg katės širdį graužia. Vietos sau nerandu, dėde! Patark, kas daryti, kad iš proto neišsikraustytau... — Va, va, vaikel! Kalbi, kaip tavo tėvas kalbėjo jaunąs bebūdamas. Jėgų daug turi ir nežinai, kur jų dėti, kai darbo nėra. Seniau tokie eidavo po tiltais gulėti o dar seniau, sako, vykdavo kažkur svetur plėšikauti... — Et, niekus, dėde, railini! Aš atėjau rimtai su tavim pakalbėti, pasitarti, o tu tik juokauji iš manęs. — Aš ir nemanau, vaikel, juokauti. Pats jaunas buvau ir žinau, kaip sunku, kada širdis nepatenkinta. Tu ją labai myli? — mirktelejo viena akimi skerdžius: — prisipažink. — Iš kur tu žinai, kad aš myliu? — nusistebėjo bernas. — Gal tiesa žmonės kalba, kad tu, dėde, esi raganius?.. Senis patenkintas nusišypojo.

— Raganius ne raganius, bet kad tau Žlabio Verutė patinka — tai nesunku atspėti. — Tfu! — nusispiovė bernas. — Nenorėjau tikėti, kad esi raganius, bet dabar matau, kad tiesa. Kokiu būdu būtai kitaip sužinojęs, jei aš jokiai gyvai dvasiai nesu apie tai nei vienu žodžiu prasitars? — Tavo širdis, berneli, man pasakė. Kai tik įėjai — ėmė ir pasakė, o širdies balsą aš visuomet suprantu. Štai ir dabar ji, nabagėlė, skundžiasi, kad Verutė ne tave myli, tik Kukio Joną.

— Sunku tau, vaikel, kas patarti, taip, iš greitųjų... Ir senis pasikasė pakaušį. — Aš, dėde, nežinau pats, ar man pasikarti, ar man pasigerti. Tik taip ilgiau gyventi nebegaliu. — Kam, vaikel, kartis, jei galima pasigerti. Tik štai bėda, kad nėra iš ko pasigerti — pinigų neturiu, o be pinigų man žydai neduoda.

Visus kviečiame į Lietuvų Piliečių Salę!

"LIETUVIŲ ŽINIŲ"

naujųjų metų pradžia

stato komišką operetę

KIPŠAS STATINĖJE

Sekmadienį

1950 m. sausio (January)

8 d. 7:30 val.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ SALĖJE,

1723 Jane Street,

S. S., Pittsburgh 3, Pa.

Programoje be operetes

įdomūs dialogai ir

visų mėgiamas

Pittsburgho "Pupų Dėdė"

Įėjimas 75 c. Šokiams gros puikus keturių asmenų orkestras

Pittsburgho ir apylinkės naujienos

SUJUDO PITTSBURGHO ATEITININKAI

Beveik visose lietuvių kolonijose atsikuriant ateitininkams ir Pittsburghe gyvenantieji ateitininkai suskato organizuoti.

Steigiamasis Pittsburgho ateitininkų kuopos susirinkimas įvyko sausio 2 d. Žinomą Pittsburgho lietuvių veikėjų p. Gabaliauskų namuose. Susirinkimas, kuriam vadovavo T. B. Mikalauskas priėmė adv. St. Gabaliausko pasiūlytą kuopos veikimo platformą ir pasisakė kitais svarbiais lietuvių ir katalikybės reikalais.

Tarp gražaus būrelio susirinkusiųjų posėdyje dalyvavo ir toki ateitininkijos šulai, kaip paskutinis At-kų Federacijos vadas Nepriklausomaj Lietuvoj, Duquesne un-to profesorius Dr. K. Pakštas, At-kų Sendraugių Sąjungos atstovas vadas prof. Kan-

Meškauskas, T. Dr. V. Gidžiūnas.

Kuopai vadovauti maloniai sutiko prof. Dr. K. Pakš-

ŠAUNIAI SUTIKTI NAUJIEJI METAI

Šv. Kazimiero parapijos salėje, South Side, paskutinės praeitų metų dienos vakare įvyko Naujų Metų sutikimo balius, kuriame dalyvavo gausus parapijiečių būrys.

Šeiminkės buvo pagaminusios skanią vakarienę, kurią valgė visi su pasigėrėjimu. Po vakarienės klebonas kun. M. Kazėnas sveikino visus susirinkusius, nušviendamas to pobūvio tikslą, būtent: naujų mokyklos patalpų ir sporto salių statybos fondo įsteigimą. Adv. S. Gabaliauskas labai gyvai ir sužavė maniai pravedė likusią pro-

gramos dalį, po kurios sekė pasilinksminimas.

Statybos fondo atidarymas buvo labai sėkmingas; surinkta virš \$1.000. Graži pradžia, duodanti vilties, kad reikiamos sumos pramatytiems darbams įvykdyti.

SVEIKINAME

Dideli "Lietuvių Žinių" bičiuliai Simonas ir Anna Aleliūnai gruodžio 22 d. susilaukė pirmgimio — dukrelės. Motina jaučiasi sveika ir laiminga, o dukrelė gražiai auga.

MAIRONIO ANSAMBLIUI TVIRTEJANT

Tai kas buvo arti mano širdies, tapo realybė. Ji yra skaisti kaip dangaus mėlynė; tyra kaip šaltinio vanduo; balta kaip sniegas; karšta kaip saulė; paprasta kaip Tikėjimas; virpanti kaip mūsų širdžių plakimas.

Maironio ansamblyje aš matau nuširdų mūsų motinos Lietuvos prašymą: tai saldus kvietimas prie lietuviškos patriotinės dainos. Kiek jaunimo yra Pittsburghe? Kas galėtų jį suskaičiuoti? Kiek dar galėtų prisidėti?!

Išvykote iš Lietuvos su ašaromis. Pasakėte sudiev visam tam, kas buvo brangiausia jūsų širdžiai. Atsivežėte tik savo rankas ir inteligenciją; prisiglaudėte kampelyje, kur palaikote šventą lietuvių lipešnelę, gaivindami ją rinktiniais patriotizmo dorybėmis.

Tolima Tėvynė stovi visados prieš akis, jos nostalgija vargina kiekvieną. Išmokstame naują kalbą, bet lietu-

viškoji meilesnė ir skambesnė. Lietuviškos dainos melodija daug jautresnė.

Kada mes girdime lietuvišką dainą, mūsų širdis persipildo džiaugsmu, lūpose pražydi šypsena.

Garbė tau rinktinis jaunime, ar tu gimęs čia Amerikoje, ar atvykęs iš Lietuvos. Ačiū jums, kurie palaikote patriotinę lipešnelę, kurie prisidedate prie lietuviškos dainos puoselėjimo.

T. B. M.

Vyčių kalėdinis pobūvis

Gruodžio 27 d. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje buvo South Side "Vyčių" Christmas — party. Gaušingai susirinkus nariams, jaukioj nuotaikoj, dalyvaujant davišios vadui, kun. J. Girdžiui ir vadovaujant gabiam Pirmininkui įvyko tikrai jaunuoliškoj dvasioj, draugiškai praleistas kalėdinis subuvimas.

Svečiu tarpe matėsi komp. J. Stankūnas. Visi buvo gražiai priimti, lietuviškai pavaišinti ir dovanomis apdovanoti.

Šaunus "Vyčių" pasirodymas ir energinga dvasia jaunimo tarpe sakyte sako, kad per organizaciją, per susitelkimą mes pakilsime aukščiau, mes išsiauksime. Katalikiškos draugijos tikrai jau pažinsi iš jo darbų, iš jo elgsenos visuomenėj ir šeimoj. Neveltui lietuviška partalė sako: Su kuo sutapsi, toks pats tapsi.

Dalyvis

HOMESTEAD Altoriaus draugijos vaišės

Gruodžio 28 d. Homestead, parapijos svetainėje buvo Altoriaus draugijos bankietas, kuriame dalyvavo Gerb. Klebonas kun. E. Vasiliauskas, komp. J. Stankūnas su šeima ir didelis būrys narių, moterų.

Pirmininkė Puskunigienė atidarydama vaišes pasveikino draugiją švenčių proga. Kun. E. Vasiliauskas kalbėdamas tarp kitko išreiškė padėką visoms narėms už

aktyvų dalyvavimą parapijos reikaluose ir kvietė ypatingai šiais šventaisiais metais daug pasidaryti, kadangi ir mūsų 50 metų jubiliejus nuo mūsų parapijos įsikūrimo turės būti tinkamai atžymėtas.

Po to sekė dovanų laimėjimai, įteikimas, kas sudarė savotišką malonumą. Buvo dar keletas muzikos numerių, kuo ir baigėsi toks jaukus, šeiminiškas, gražus subūvimas.

Buęs

PADEKA

Jau keletas mėnesių, kai mane lanko "Lietuvių Žinių". Džiaugiuosi jas gaudamas. Kiekvienas spausdintas žodis man brangus, o katalikiškas dar labiau mielas, negu kitas.

Nuoširdžiai dėkoju kun. M. Mikalauskui, kuris pasirūpino, kad "Lietuvių Žinių" mane lankytų dovanai. Ačiū daug kartų! Anglija, 1949, 12, 7.

Bal. Brazdžionis

° Prof. Dr. Z. Ivinskis, žinomas Lietuvos istorikas, šiuo metu mokslinį darbą dirba Vatikano archyvuose.

Phone HOMestead 3169

Night Service HO. 5575-R

HOMESTEAD MAYTAG STORE

ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors -:- Radjos -:- Refrigerators -:- Belts and Brushes
To Fit All Motors

PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED
602 Amity Street Homestead, Pa.

Phone, FEderal 1622

HASER Funeral Home

AMBULANCE SERVICE
Mes esame dėkingi už jūsų biznį
512 Chartiers Avenue
McKEES ROCKS, PA.

JOHN'S MEAT MARKET

JOHN GREBLIUNAS, Savininkas

A FINE SELECTION OF HIGH QUALITY FRESH MEATS
IS PARTICULARLY HANDLED

HOMestead 1-2589

1601 McClure Street

Homestead, Pa.

C. K. PIKIEL

General Insurance Notary Public

Marriage Licenses Auto Licenses

Business Broker

WE SPECIALIZE IN TAVERNS

121 So. 22nd St. -:- Pittsburgh 3, Pa.

S. S., PITTSBURGH, PA.

Phone EVerglade 1-2300

Iron City Clock Hospital

JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvis Laikrodininkas

—Expert Repairers—
CLOCKS—WATCHES—JEWELRY

2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
Tel.: AT. 7399

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į n.us turėsite mandagų ir sąžiningą patarimą

Tel. HEMlock 1-0203

2128 Carson Street S. S., Pittsburgh, Pa.

KRAUS

THE JEWELER

V. J. KRAUZLYS, Savininkas

1816 Carson Street

PITTSBURGH 3, PA.

EVerglade 4850

Atvykę į South Side—

Visuomet atsilankykite į

FLORENT RODGERS CAFE

136 South 21st Street -:- Pittsburgh 3, Pa.

Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

MOKYKLĀ - TAUTOS AUKLĖTOJĀ

CLEVELANDO ŽINIOS

(tęsinys)

3. Įpatingas dėmesys turėtų būti atkreiptas į tikybos dėstymą lietuvių kalba. Katalikų tikėjimas lietuvių tautos ir atskirų lietuvių gyvenime visais laikais vaidino svarbiausią vaidmenį. Šunų keliomis eilutėmis tai paaiškinti, tačiau nesuklysiu pasakydamas, jog jei šiandien lietuvių tauta yra tokia susipratusi, gabi, energinga, kultūringa ir produktinga visose gyvenimo srityse didelį nuovėlnai tenka Kristaus mokslui, Katalikų Bažnyčiai ir lietuvių prisirišimui prie savo tikėjimo. Ir kai lietuviškas jaunimas užmirš lietuviškai melstis, niekas jo neišgelbės — lietuvių bei jis žus.

4. Kuo greičiausiai reikia suorganizuoti lituanistikos universitetą, kuris ruoštu naujus lituanistikos šulų kadrus.

5. Prie lietuviškų mokyklų ir gimnazijų steigti lituanistikos kursus suaugusiems, kuriuose būtų išinama atitinkama lituanistinė programa.

KIEKVIENA LITUANISTIKOS PAMOKA LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO TERMINĄ PRATĖS VIENERIEMS METAMS

A. J. Kasulaitis

Sujungtomis rankomis į bendrą darbą

Lietuvybės reikalas — visų lietuvių reikalas. Todėl ir lietuviškų mokyklų klausimas spręstinas visų bendrai sutartinomis mintimis ir priemonėmis. Neturi likti ne vieno lietuvių — ar jis būtų seniau ar dabar atvažiavęs, turtingas ar ne, jaunas ar senas — visi turi kuo nors prie šio klausimo sprendimo prisidėti.

Mūsų dvasiškija ir seselės, kurie savo vedamoje mokykloje puoselėja lietuvišką ugnelę tedaro viską, kad ji įsiliepsnatų lietuvių gaisru. Mūsų pasiturintieji tautiečiai teprisidėda prie to savo auka, tėvai lai paskatina savo vaikus visada išnaudoti visas progas lituanistiniam dalkams mokytis, o mes visi kas kuo galime, darykime viską, kad lietuviškas žodis simbolizuojas mūsų prisirišimą prie viso to kas lietuviška nuskambėtų po platųjų pasaulį.

GAUSIOS ŠEIMOS IR KAS TOLIAU?

Nereikia daug galvoti, kad šitiktikus, jog gausios šeimos tautos gyvenime vaidina svarbų vaidmenį. Tautiškai ir religijškai vieninga, gausi ir fiziškai bei dvasiškai sveika šeima tautai yra tikra palaikoma. Tokių šeimų ypač reikia į pasvietes išdrabsty-

tai lietuvių tautai. Tokiomis šeimomis turime džiaugtis ir didžiulis. Tačiau to neužtenka. Svarbiausia jas reikia remti. Ir remti visais atžvilgiais.

Savo straipsnyje "Pagrindinis tikslas ("L. Ž." Nr. 49) rašiau, jog "mums reikia kuo daugiau skaitlingų, lietuviškų šeimų, kurios suprastų savo didįjį uždavinį — duoti žudomai lietuvių tautai naują religinio, politinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo vadų. Juo mažiau mes tokių šeimų turėsime, juo lietuvių tautos ateitis bus miglotesnė, o kai neliks lietuviškos šeimos, truks ir lietuvių tautos gyvybės siūlas".

Gausi šeima iš tikrųjų yra tautos sveikata ir gyvybė. Šis faktas tautai kaip tik uždeda ir pareigą: gausias šeimas visokeriopai globoti ir remti.

Visos tautos savo gausias šeimas ir normaliais laikais remia, suteikdamos joms tam tikrų lengvatų, kai kuriuose dalykuose pirmenybę ir tam tikras sumas pinigų. Gausias šeimas kurti ragino ir jas visuomet rėmė ir Katalikų Bažnyčia. Tas įgalino gausias šeimas sustiprinti savo materialinę padėtį, kas yra nors ir ne žymiausias, bet labai reikšmingas šeimos gyvenimo faktorius.

Gausių šeimų svarba netik nesumažėjo, bet dar padidėjo tremties ir emigracijos žūnų nesant. Tačiau vėl: tik gražiais žodžiais guodžiant skurdžias tremtinių

šeimas šis svarbus klausimas nėra išspręstas. Reikia galvoti kiek galint realiau ir veikti nedelsiant. Kiekvienoje lietuvių kolonijoje, kur yra atvykęs būrys tremtinių yra dažnai kelios gausios šeimos dažniausiai labai vargštančios. Lietuviškoji visuomenė negali to fakto akivaizdoje užmerkti akių. Mes toms šeimomis didžiudamiesi neturime užmiršti, jog jos kartais cento su centu nesuduria; jog jos gal ne kiekvieną dieną pieno stiklą turį; jog jos mėtomos iš buto į butą.

Veltui mes dirbame lietuvišką kultūrinį darbą, veltui leidžiame ir skaitome knygas ir laikraščius, veltui kovojame dėl Lietuvos nepriklausomybės, jei nepadedame žmogui, kuris yra mūsų artimas ir viso veikimo centras, jie negelbstime tautiečiui, kuris Dievo valią vykdydamas augina lietuvių tautai naujas asmenybes.

Baigdamas kreipiuosi netik į brolius amerikiečius lietuvius, bet kartu ir į pasiturintuosius tremtinius, prašydamas neužmiršti tų mūsų pilkųjų didvyrių — gausių šeimų ir jas patekusias į vargingas sąlygas remti. Pobūvio ar parengimo proga pusę dolerio paaukoti kiekvienas gali, o susidariusi kelių dešimčių dolerių suma gal ne vienos gausios šeimos tėvams ir vaikučiams nuošluostys vargo išspaus tas ašaras.

A. Erdvilas

Kaip matosi bridgevillečiai šventuosius Metus pradėjo šv. Mišiomis, kad Dievas laimintų jų sunkius darbus ir gražius pasiryžimus.

Popiežius pirmas atgailautojas

Vatikanas. — Jo Šventenybė Pijus XII, vadovaudamas 20,000 kunigų, klierikų ir maldininkų grupe, įėjo pirmutinis per Šventąsias Duris kaip atgaila daras piligrimas už savo nuodėmes.

Paieškojimas

Ieškomas Ambrozas Urbanas, gyvenęs Vokietijoje, amerikono žonoje.

Prašome pranešti šiuo adresu:

Antanas Urbanas
214 Tabor St.
Pittsburgh 4, Pa.
U.S.A.

Minės sukaktuves

P-lės Švč. N. Pagalbos parap. klebonas kun. Angelaitis, parap. komitetai ir visa parap. rengiasi šiais metais apvaikščioti parap. susiorganizavimo dvidešimties metų sukaktuves.

Tam tikslui, sausio 2 d., parap. svetainėje, buvo sušauktas parapijiečių savanorių susirinkimas, kuriame buvo padaryti nutarimai, kaip geriau ir iškilmingiau prisirengti prie šio paminėjimo.

Manoma, kad šiais metais bus pradėta statyti naują šios parap. bažnyčią. Išrodo, kad ši parap. 1950 m., darys didelius žygius savo istorijoje.

Netik lietuvi, bet ir kitataučiai pamatys, kaip prie Neff gatvės stovės graži lietuvių bažnyčia su erdvia parap. mokykla. Apie tolesnę šios parap. veikimą pranešinsime kituose Liet. Žinių numeriuose.

Susirinkimas

Sausio 10 d., Liet. Svet., Liet. Vyčių 25-ta kuopa turės savo metinį susirinkimą, kuriame bus pateikta viso meto kuopos finansinė apyskaita, persikeitimas senos ir naujos valdybos ir bus kiti svarbūs pranešimai.

LINKSMAI PASITIKO NAUJUS METUS

Gruodžio 31 d., Lietuvių Svetainės direktoriai su priežiūros komisija Naujų Metų proga, nuosavoje svetainėje buvo surengė dideles iškilmes.

Svetainė buvo perpildyta lietuvių. Kuo gražiausiai ir iškilmingiausiai palydėti seni metai, o su šauksmais, dainomis ir rankų spaudimais pasitiktį Naujieji. Ta proga kiekvienas dalyvis gavo kepuraitę ir barškaliuką, kad dar trukšmingiau pasitiktų Naujus Metus. Šie dalykai visiems buvo veltui.

Lietuviai negali atsidžiauti išvadavę nuosavą svetainę iš bingininų rankų, kurie buvo pasiglemžę ją keliems metams savo būniui. Dabar šioje istaigoje skamba lietuvių dainos, vyksta lietuviški žaidimai — šokiai, lietuvių parengimai, lietuvių susirinkimai ir įvairios repetacijos, žodžiu, šioje svetainėje lietuvių vėl atgijo.

Šių metų proga, direktoriai pagerbė pirmutinį šios svetainės direktorių: Jurgį Brazaitį ir Vincą Debesį, kurių vardai parašyti ant svetainės pirmojo čarterio leidimo. Didžiama pirmųjų direktorių jau yra išmirę ar palikę Clevelandą, bet Jurgis Brazaitis ir Vincas Debesys dar vis nepaliekia lietuviško veikimo, kaip ir seniau. Jiedu yra vieni iš pirmųjų Lietuvių Banko direktorių; vieni iš pirmųjų Šv. Jurgio parap. tvėrėjų — komitetų nariai, jie vieni iš tų, kurie organizavo pirmutines Clevelando lietuvių katalikiškas draugijas ir joms ilgus metus pirmininkavo. Vincas ir Jurgis senesniuose laikuose

Nariai, neapleiskite šio susirinkimo ir kartu peržiūrėkite ar nesate užsilvilkę su mokesčiu? O norintieji L. Vyčių Org. įsirašyti, esate kviečiami ateiti į šį susirinkimą.

Senelis

Koncertą prisiminus

Lietuvių Radio valandos ruošta mūsų solistų koncerto proga dalyvių buvo ir iš kitų vietų.

Iš Pittsburgho buvo atvažiavęs Stasys Gabaliauskas ir Ant Žilinskas. Iš Columbus, Ohio — Jonas Rauika su žmona, kurie buvo atsivežę ir pora tremtinių.

Koresp.

Šokių vakaras

Sausio 7 d. Šv. Jurgio parapijos salėje Tėvų Mokėtojų draugija rengia šokius, kuriems gros geras orkestras. Pradžią 7 val.

Draugija savo tikslu pasirinko mokyklos ir mokinių rėmimą. Ji todėl rengia pobūvius, ruošia eglutes ir šiaip įvairius parengimus.

Koresp.

Vasario 16 d. minėjimas

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius Lie-

tuvos nepriklausomybės šventę — Vasario 16-ją minės vasario 12 d. Bendros iškilmės įvyks Šv. Jurgio salėje. Visos organizacijos prašomos tą dieną nieko nerengti ir visas jėgas skirti bendram šventės minėjimui.

Koresp.

Lietuvių Salės Bendrovės susirinkimas

Sausio 16 d. 8 val. vakare įvyks Lietuvių Salės Bendrovės metinis susirinkimas nuosavoje svetainėje. Visi šerinkai šiuo susirinkimu turėtų domėtis, nes jame bus padaryta Salės Bendrovės pereinųjų metų finansinė atskaita ir renkami nauji direktoriai.

SENELIS

"Kipšas statinėje" Clevelande

Visus Clevelandiečius kviečiame į linksmą ir smagų parengimą, kurį ruošia "Lietuvių Žinių" bičiuliai ir, kuris įvyks sausio mėn. 15 d. 4 val. popiet Šv. Jurgio parapijos salėje, 6527 Superior Ave.

Scenoje statoma komiška Operetė "KIPŠAS STATINĖJE". Be to, dar bus du gražūs dialogai ir Pittsburgho Pupų Dėdės kupletai.

Po vaidinimo šokiai iki vėlumos, grojant geram orkestrui. Pasilinksminimo iki valios.

Nei vienas neapleiskite progos pamatyti "Kipšą statinėje".

RENGĖJAI

NAMŲ APSILDYMAS

DABAR yra patogiausias laikas apsidaryti namų apšildymui. Mes paduodame ir įrengiame automatiškus moderniškus Gaso Furnasus, įdedame automatiškus Barber Burnerius ir angliais kurenamus furnesius ir įvedame automatiškus gazu vandenio šildymui tankus.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE
Gas and Electrical Appliances
Frank M. Orpse-Urbsaitis, Ved.
6921 Wade Park Avenue
Tel. UT. 1-2750

Nakčia ir sekmadieniais PO. 9548

MULIOLIS
INSURANCE
and
REAL ESTATE

6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

DELLA E. JAKUBS
LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubaskienė—Laisniuota Laidotuvių Direktorė)

Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai

Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir gerasnis už kitų patarnavimas. Vėžimai ligonių pervedimui ir iš ligonbūčių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuoti:

ENdicott 1766
6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio

P. J. KERŠIS
609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773

Norėdami pitali piktį namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraunos (Insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.

Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgage.
Patarnavimas ir išpidymas garantuojama.

Kada gaisras supadina ar apdegina tamstu namą ar fortėnus, dėl pilno jų apkaivavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

J. BERGER

Grindų Patiesalai — Dekoratorių Reikmenys — Ivairūs Frankiai
Sienų Popiera Urminėmis ir Tiesioginėmis Kainomis

6919 SUPERIOR AVENUE 852 EAST 185th STREET
Phone Henderson 3658—Cleveland, Ohio Phone IVvanhoj 6250

Lietuviškos knygos mylėtojams pranešame, jog "Lietuvių Žinių" administracijoje galima gauti šių vertingų knygų:

Jonas Grigolaitis NACIŲ PRAGARE.

Vincas Ramonas KRYZIAI, Tumas-Vaižgantas DEDES IR DEDIENES

Tumas-Vaižgantas PRAGIEDRULIAI II ir III.

F. Neveravičius DIENOVIDZIO SUTEMOS.

Geriausias draugas laimėje ir nelaimėje — lietuviška knyga. Pamilkite ją!

"LIETUVIŲ ŽINIŲ" RĖMĖJAI

Stereotipo fondui aukojo:

Mr. John Smolskis \$1.00

Nuoširdus ačiū

Lietuvių Žinios

TIK POLICIJA - NE KARIUOMENĖ

Mūsų specialaus korespondento Vokietijoje

Potsdamo susitarimo § III A 3 pasakyta: "Vokietijos okupacijos tikslas: I. Visiškas Vokietijos nu-ginklavimas, pilna demobilizacija ir sunaikinimas ar kontrolė visos vokiečių pramonės, kuri gali tarnauti kariniui reikmenų gamybai reikalinga: a) visos vokiečių karinės pajėgos žemėje, vandenyje ir ore..., visos jų organizacijos, štabus ir įrengimus... ir visos karines ir pusiau karines organizacijas, kartu su visomis jų draugijomis ir padaliniais, kurios tarnauja karinių tradicijų palaikymui visiškai ir galutinai uždaryti, kad atstatymas ar persitvarkymas vokiečių kariuomenės ir nacizmo ilgam laikui sutrukdyti. b) visus ginklus, karinę medžiagą, karinius įrankius ir visus specialinius įrengimus perduoti aliantams arba sunaikinti.. ir t.t."

Priimta
J.V. Stalin,
Hary S. Tuman
C. R. Attlee

...iki šiol dirbusi rusų kariuomenei ginklus ir amuniciją "Meninger plieno pramonė" perduota vokiečių rytų policijos žinion.
...tekstilės pramonėje užsakė daug šimtų tūkstančių pilkai žalios uniforminės medžiagos.
...parinko visą eilę buvusių vokiečių karininkų, kuriems pavedė paruošti oro ir vandenys policiją.
...sudarė rytų policijos 5 komandas su štabais: Potsdame, Šverine, Drezdene, Weimare ir Halėje. Kiekviena jų turi tankų grupę ir vieną motorizuotą pėstininkų dalinį.
...Halėje, Leipcige, Erfurte ir Eisenach buvo pašaukti apmokinimui visi vyrai gimusieji 1921-1926 metais.
...šiais metais "tėvynės tarnybai" paruošti, šaukiami vyrai gimusieji 1910-1932 metais.

...iki 1950 metų kovo mėn. 1 d. numatyta sumobilizuoti mažiausiai 150.000 naujų vyrų.
Vien tik policijos užduotims atlikti:
...raudonoji armija perduoda rytinei policijai kareivines: Eisenach, Weimar, Leipzig - Wiederisch, Schwe-rin, Eberswalde ir Doeberitz. Taip pat ir aerodromus: Grabow, Wustrow — Kuehlungsborn, Puettnitz—Damgarten ir Parchim (visi Meklenburgo provincijoje), taip pat ir Brandis prie Leipcigo ir Kottbus.
...Sovietų okupacinės kariuomenės štabo viršininkas pulkininkas Buljanov praneša, kad be viso to apginklavimo ką jie jau turi, dar duoda: 360 tankų "T 34", 120 tankų "Josef Stalin", 560 priešlėktuvinų pabūklų 8,8 ir 48 greitus karo laivus.
Ir šandie sovietai teigia, kad visa tai nieko bendro neturi su vokiečių apginklavimu, tai tik policija — ne kariuomenė (Nur Polizei, nicht Militaer).

"KANTATA TĖVELIUI STALINUI"

Mūsų korespondento Europoje

Stalino 70 metų sukaktuves Vokietijos sovietų zona ir Berlyno sovietų sektorius kelias savaites prieš tai ruošėsi tinkamai paminėti. Visos sovietų zonos radio stotys gruodžio 20 d., gimimo dienos sukakties išvakarėse, išpildė tik Stalino garbei programą. Be to, vakare buvo išpildyta Stalinui kantata. Šventės išvakarės buvo ir trukdymų. Kaip tik nakties metu visame sovietų sektoriuje buvo išmėtyta apie 25.000 lapelių, kuriose tilpo antisovietinė Stalinui skirta kantata. Todėl rytinė policija visą trečiadienio rytą iki pat pietų turėjo darbo ieškodama kaltininkų. Deja, be rezultatų.

Štai ištisas kantatos vertimas:
"Ach tėveli aš norėčiau tau padovanoti, ką tik aš turiu!
Bet aš nieko jau nebeturiu, pagalvok tik, mano namai tušti, tikėk man!
Nes tavo kareiviai, tėveli, buvo čia!
Ach, tėveli, aš atiduočiau tau, mūsų žiedus — mano ir mano žmonos!
Bet mes esame taip prigauti, pagalvok tik, jie mums numovė juos nuo pirštų,
Nes tavo kareiviai, tėveli, buvo čia!
Ach, tėveli, tu galėtumei miegoti mano lovoje!
Bet lova pavogta, pagalvok tiktai, tikėk man!
Jie vežimu atvažiavo išsi-vežti, nes tavo kareiviai, tėveli, buvo čia.
Ach, tėveli, būčiau mielai parodęs žmoną ir vaikus!
Bet kada jie vardą girdi tavo, pagalvok tiktai, pradeda jie verkėti tikėk man!
Nes tavo kareiviai, tėveli, tavo kareiviai buvo čia.

NELEISKIME UŽGĖSTI Lietuvos Kultūros Žiburiams!

Kultūros Žurnalo **AIDŲ PLATINIMO VAJUS**

Gruodžio, Sausio ir Vasario mėnesiais

Kas sielojas lietuviškąją kūrybą, krikščioniškai — tautinė kultūra tautos išlikimui ir Lietuvos laisve

Skaito, remia ir platina

VIENINTĖLĮ PASAULIO LIETUVIŲ MOKSLO, LITERATŪROS BEI MENO IR VISUOMENINIO GYVENIMO MĖNESINĮ ŽURNALĄ **AIDUS**

Kultūros Žurnalo Aidus

redaguos redakcinis kolektyvas, sudarytas iš žymių lietuvių mokslininkų, rašytojų ir kitų kultūrininkų. Vyriausias redaktorius rašytojas Antanas Vaičiūnaitis

AIDŲ PRENUMERATOS KAINA METAMS:

JAV ir Pietų Amerikoje — \$5.00; Kanadoje — \$5.50. kituose kraštuose — \$6.00. Atskiras numeris JAV — 50c, kitur — 55c.

AIDŲ PLATINTOJAMS BUS SKIRIAMOS DOVANOS

Visi I Kultūros Žurnalo AIDŲ Platinimo Talką Tenelėka nė vieno lietuvio, kuris neskaitytų

AIDŲ

Prenumeratas ir auksas siųskite sekančiu adresu: **AIDAI, Kennebunk Port, Maine (U.S.A.)**

Churchillis atostogauja

Funchal. — Buvęs Anglijos premjeras Winston Churchillis atvyko į Madeiros salą (Portugalija) dviem savaitėm atostogų. Spaudos atstovu klausinėjamas jis tenareikiškė, jog "linksma būti Madeiroje".

1949 METAI PRABĖGOMIS

Sausis

3 d. 81-sis demokratų kontroliuojamas JAV kongresas pradėjo savo darbą.
5d. Prezidentas Trumanas patiekė kongresui įstatymo projektus Taft-Hartley akto pakeitimui, mokesčių pakėlimui ir kt.
7 d. Gen. G. C. Marshallis pasitraukė iš užs. reik. ministro pareigų, užleisdamas vietą Dean Achesonui.
11 d. Kinų komunistai užėmė svarbų Kinijos pramonės centrą Tientsiną.
17 d. Dvylika vadovaujančių JAV komunistų vadų apkaltinti priešvalstybiniu veiki-mu.
20 d. Harry L. Trumano, kaip 32 JAV prezidento inauguracija.
21 d. Generalissimus Čiangkaišekas atsistatydino iš Kinijos prezidento pareigų, savo vietą užleisdamas viceprez. Li-Tsung-jen.
28 d. Vadovaujant Vakarų Unijos politikai įsteigė "Europos Tarybą".

Birželis

16 d. Pragos komunistinė policija uždarė arkivyskupų sanatorijų.
8 d. Alger Hiss byla pasi-jaigė be sprendimo.
21 d. JAV senatas ratifikavo Atlanto paktą.
25 d. Prez. Trumanas pasirašė Šiaurės Atlanto paktą ir prašė \$1,5 milijardo Europai kariškai sustiprinti.

Liepa

2 d. Bulgarijos premjeras Dimitrovas mirė Maskvos sanatorijoje.
8 d. Alger Hiss byla pasi-jaigė be sprendimo.
21 d. JAV senatas ratifikavo Atlanto paktą.
25 d. Prez. Trumanas pasirašė Šiaurės Atlanto paktą ir prašė \$1,5 milijardo Europai kariškai sustiprinti.

Rugpiūtis

5 d. Išėjo Vašingtono Baltoji knyga Kinijos klausimais.
14 d. Vakarų Vokietija išsirikino pirmą pokarinį demokratinį parlamentą.
28 d. Negro dainininko P. Robeson koncertą, antikomunistiniai nusiteikusi minia išvaiko.

Vasaris

8 d. Vengrijos primas kardinalas Mindszenty komunistų nuteistas kalėti iki gyvos galvos.
12 d. Bulgarijai pradėjo akciją prieš dvylika protestantų dvasiškių.
17 d. Dr. Waizmanas tapo pirmuoju Izraelio valstybės prezidentu.
20 d. Popiežius apkaltino komunistus dvasiškių persekiojimu.
23 d. Egiptas ir Izraelis pasirašė paliaubų paktą.

Kovas

4 d. Sovietų Sąjungos užsienių reikalų ministeris Molotovas pakeistas A. Višinskiu.
5 d. Judith Coplon ir JT tarnautojas Valentin Gubitshv apkaltinti šnipinėjimu sovietų naudai.
25 d. Danija pareiškė norinti pasirašyti Atlanto paktą.

Balandis

4 d. Vašingtone dvylika valstybių pasirašė Atlanto Paktą.
12 d. Atstovų rūmai priėmė Europos pagalbos programą.
17 d. Įsteigta nepriklausoma Airijos respublika Dubline.
20 d. Kiniečių komunistai apšaudė du britų karo laivus ir peržengė per Yangcekiangą.
23 d. Kinų komunistai užėmė Kinijos sostinę Nankiną.

Gegužė

12 d. Sovietai panaikino Berlyno blokadą.
14 d. JAV komunistų vadas Gerhard Eisleris pabėgo lenkų laivu į Angliją ir vėliau į Rytų Vokietiją.
22 d. Tragiškai žuvo buvęs JAV gynybos ministeris James Forrestal.
23 d. Paryžiuje prasidėjo "keturių didžiųjų" konferencija.

Lapkritis

2 d. Olandija pripažino Indonezijai teisę į nepriklausomą atlyginimo mybę.
4-5 d.d. New Yorke įvyko didysis lietuvių kongresas nuskambėjęs ir tarptautiniuose sluogniuose.
7 d. Sovietu maršalas Rokosovskis paskirtas Lenkijos kariuomenės vadu.

17 d. Atnaujino Alger Hiss byla.
23 d. Kinų komunistai iš-trėmė JAV konsulą Ward.
Gruodis
8 d. Kinijos nacionalistai išstumti iš kontinento.
9 d. JT plėnumas nutarė sutarptautinti Jeruzalės miestą.
10 d. Australijos darbo

ITALIJOJ SPARČIAI RENGIAMASI ŽEMĖS REFORMAI

Italija pokariniu metu pergyveno visą eilę krizių. Tačiau nežiūrint to ji išvengė pavojingo komunistų antplūdžio. Čia žinoma daug tautos turėjo draugiška Amerikos pagalba. Svarbiausia gi priežastis De Gasperi (krikščionių demokratų lyderis) per 1948 m. rinkimus pažadėta praveisti žemės reforma. Komunistai ligšiol visą laiką šaukė, jog skriaudžiamai Italijos bežemiai ir mažžemiai, kartu juos kurstydamai prieš vyriausybę. Tą puikiai supraddamas De Gasperi ir suplanavo milžinišką darbą, rinkiminės kampanijos metu net pažadėdamas tam reikalui paskirti mili-

partija pralaimėjo rinkimus.
16 d. Pakartas buvęs Bulgarijos komunistų vadas Fraicho Kostovas.
21 d. Stalinui suėjo 70 m. amžiaus.
24 d. Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII atidarė Šventuosius Metus.
27 d. Indoneziją pradėjo valdyti Jungtinių Indonezijos Valstybių vyriausybė.

jardą dolerių. Šiuo metu reformai skubiai ruošiamasi. Reformos įstatymas parlamentui bus pateiktas šio mėnesiu pradžioje. Įstatymo projekte numatyta, jog nė vienas žemvaldys negali turėti daugiau kaip 2470 margų žemės ir negalima mažiaus palikti kaip 74 margus. Reikia pastebėti ryšium su reforma du dalyku: pirma — italai bežemiai ir mažžemiai labai trokšta žemės ir todėl buvo pavojus, jog jie susidės su komunistais, ant-ra — daugelis dabar didie-siems žemvaldžiams priklausomų žemių buvo nenaudojamų ir nešė valstybei milžiniškus nuostolius.

LIETUVIAI AŠARŲ SALOJE

Ellis Island, mūsų imonių vadinama ašarų sala, yra maža salelė, apie 7 akrų didumo, kyšanti Hudson upės žiotyse. Toji salelė apstatyta federalinės valdžios pastatais, kuriuose gali sutilpti iki 3,000 žmonių. Čia talpinami sulaikytieji imigrantai, kurie dėl ligos, ar dėl politinių priežasčių neįleistini į Ameriką. Tokių nelaimingų asmenų šiandien ten priskaitoma iki 400, kurių tarpe yra 26 lietuviai. Kalėdų Švenčių proga BALFo Pirmininkas Kun. Dr. Juozas B. Končius aplankė asmeniškai sulaikytus saloje lietuvius, pasveikino juos su šventėmis, susipažino su jų padėtimi ir BALF-o Valdybos nutarimu įteikė jiems \$103.00 kalėdinių dovanų. Kai kurie sulaikytieji lietuviai jau ten laukia sprendimo dėl jų likimo apie 8 mėnesius. Sulaikytieji nepaprastai džiaugėsi dėl pirmininko ap-

silankymo ir reiškė savo dėkingumą. Pirmininkas tuč tuojau parašė tremtinių išvadavimo reikalu atitinkamoms įstaigoms raštus ir pažadėjo padaryti žygius jų išlaisvinimui Washingtone. Aušros Vartų parapijos New-Yorke Kun. Dr. Mykolas Račaitis prieš pat Kalėdas taip pat aplankė lietuvius Ellis Island ir suteikė jiems dvasinį patarnavimą. Ateityje numatoma aplankyti sulaikytus lietuvius kelis kartus į mėnesį.

IŠ PRAEITIES TAVO SŪNŪS TE STIPRYBĖ SEMIA

Lietuvių Žinios

norėdamos pagerbti komunistų nukankintus lietuvių tautos didvyrius ir parodyti pasauliui tikrąjį bolševizmo veidą, o taip pat ir lietuvių pasiaukojimą ir kancias, išleido

J. P A D A U B I E Č I O

Čekai nuteisė "JAV šnipą"

Praga. — Slovākų "Pravda" pranešimu, buvęs čekoslovakų parlamento narys ir dabar uždraustos, slovākų demokratų partijos lyderis nuteistas mirti už "šnipinėjimą JAV".
Jo žmona, už tuos pačius kaltinimus nuteista 25 m. kalėti.

TELŠIŲ KANKINIAI

Šioje knygoje aprašoma RAINIŲ miškelio tragedija. Ji parašyta remiantis autentiškais gyvų liudininkų pasakojimais ir gydytojų komisijos protokolais. Kas nori suprasti ko bolševizmas iš tikrųjų nori TELŠIŲ KANKINIUOSE ras krauju rašytą atsakymą.

Rašykite greitai, nes vėliau gali būti per vėlu.

Kaina tik 75 centai

"Lietuvių Žinios", 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

Skaitvokime ir olatinkime "Lietuvių Žinias"